

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

**Czech Academic and Research
Discovery Services
CARDS**

Úvod do problematiky perzistentních identifikátorů

Hana Heringová , Petra Černošková

Školení pro EOSC-CZ

22. 3. 2024

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- 1. Perzistentní identifikátory, jejich typy a využití**
- 2. Národní podpora zavádění perzistentních identifikátorů**
- 3. ORCID iD a jak ho využít v kariéře výzkumníka/ice**

1. Perzistentní identifikátory, jejich typy a využití

Perzistentní identifikátory

Data for: Low velocity impact resistance of thin and toughened carbon fibre reinforced epoxy

Klingler, Andreas¹ ; Boos, Benedikt²

 <https://ror.org/03vek6s52>

DOI

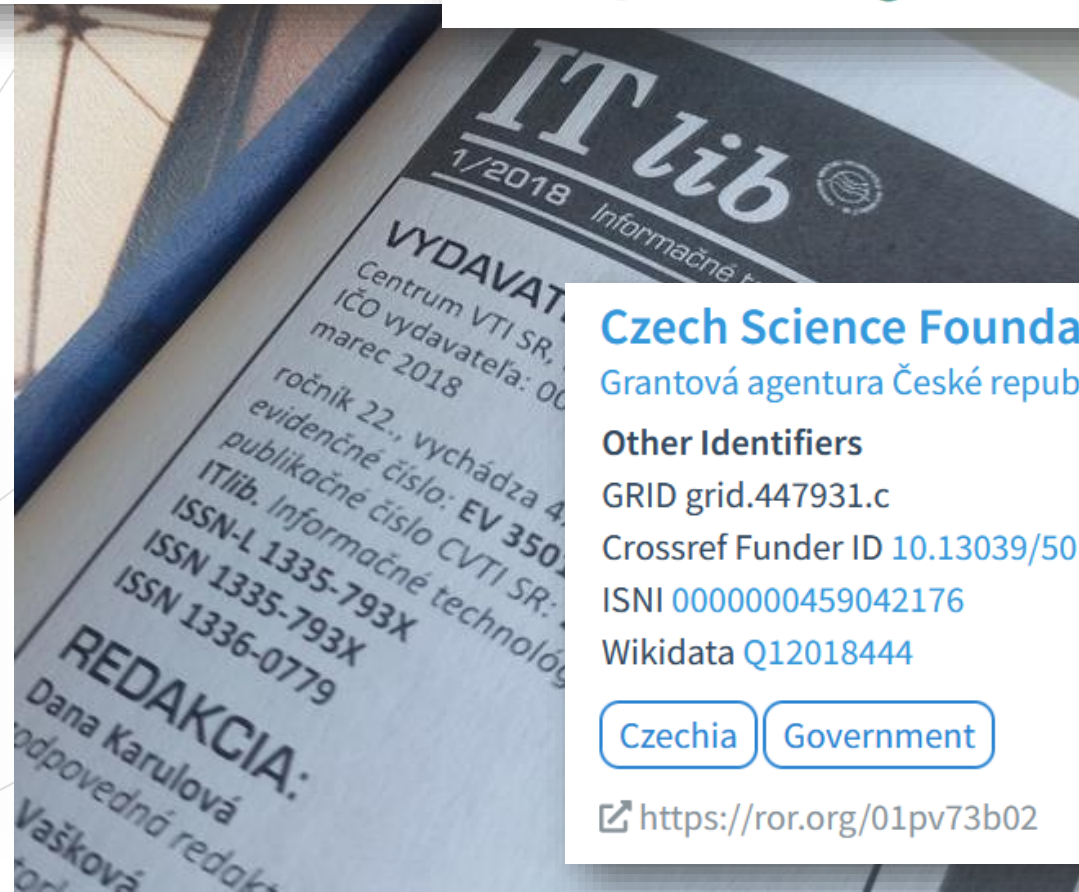
DOI [10.5281/zenodo.10817819](https://doi.org/10.5281/zenodo.10817819)

IGSN: 10.58151/NHB0002B8
Sample Name: NMNH 46513-00 (MIN)
Other Name(s):
Sample Type: Individual Sample
Parent IGSN: Not Provided

Description

Material:	Mineral
Classification:	Pyrope
Field Name:	Pyrope

Czech Science Foundation

Grantová agentura České republiky, GAČR

Other Identifiers

GRID [grid.447931.c](https://grid.ac/entities/grid.447931.c)
Crossref Funder ID [10.13039/501100001824](https://doi.org/10.13039/501100001824)
ISNI [0000000459042176](https://isni.org/0000000459042176)
Wikidata [Q12018444](https://www.wikidata.org/wiki/Q12018444)

[Czechia](#)

[Government](#)

 <https://ror.org/01pv73b02>

Perzistentní identifikátory (PIDs)

Nástroje, které slouží k jednoznačné identifikaci **osob, organizací** a dalších **objektů** (např. knih, článků, datových sad) v systému vědecké komunikace.

Jedinečné odkazy spojené s entitou a/nebo jejími metadaty, které se v průběhu času nemění a umožňují trvalé **vyhledávání, přístup, citování, propojování** a **opakované použití** výsledků výzkumu.

Celosvětově unikátní, trvalé a **strojově použitelné** digitální identifikátory využívající **metadatové schéma**.

Co lze označit perzistentními identifikátory

Digitální objekty

- články,
- datové sady,
- software,
- audiovizuální záznamy
- ...

Abstraktní objekty

- organizace,
- projekty,
- granty,
- konference
- ...

Hmotné objekty

- osoby,
- vzorky,
- přístroje,
- kolekce
- ...

Nejrozšířenější perzistentní identifikátory

Pro digitální objekty

(články, datové sady, DMP, audiovizuální záznamy, konferenční příspěvky, preprint, software, standard atd.)

Pro autory / výzkumníky/ice

Pro výzkumné organizace

DOI

- Digital Object Identifier / digitální identifikátor objektů
- Jednoznačná identifikace pro velké množství typů objektů
- Součástí systému Handle, spravovaný International DOI Foundation
- Přidělováno prostřednictvím několika tzv. registračních agentur:

pro registraci u vydavatelů

pro registraci v prostředí repositářů

URL

<https://doi.org/10.48813/yt6w-6h15>

předpona
identifikuje instituci/repozitář

koncovka
identifikuje objekt

- Jednoznačný identifikátor výzkumnic a výzkumníků
- Standard pro jedinečnou a trvalou identifikaci všech osob zapojených do výzkumných a publikačních procesů ve vědě
- Spravován neziskovou společností ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-1395-0841>

Research Organization Registry

NTK
50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

- Identifikátor výzkumných organizací vč. poskytovatelů financí
- Jednoznačná identifikace organizace i při různých variantách názvů, jejich změně apod.
- Iniciativa California Digital Library, Crossref a DataCite
- Zřízení ROR pro většinu českých výzkumných institucí iniciovala NTK

 <https://ror.org/028txef36>

National Library of Technology

ORGANIZATION TYPE

Archive

OTHER NAMES

Czech National Library of Technology, NTK, Národní Technická Knihovna

WEBSITE

<https://www.techlib.cz>

[View details](#)

LOCATION

Prague (GeoNames ID [3067696](#))
Czechia

OTHER IDENTIFIERS

GRID [grid.447895.3](#)
ISNI [0000 0001 2151 2775](#)
Wikidata [Q630893](#)

Rozšiřující se perzistentní identifikátory

Pro výzkumné aktivity

Pro výzkumné vzorky

Pro výzkumná data
před zveřejněním

Pro přístroje (zatím jen schéma)

Pro odborné konference

Funkční požadavky na perzistentní identifikátory

PIDs mají být:

- Globálně unikátní
- Globálně čitelný jako URI (Uniform Resource Identifier) v souladu s http
- Trvalé – budované tak, aby fungovaly bez ohledu na trvání systémů či organizací
- Spravovány dedikovanou organizací s definovaným mechanismy správy a rozhodování
- Vzájemně propojitelné
- Interoperabilní s jinými identifikátory prostřednictvím prvků metadat, které popisují jejich vztahy
- Obsahovat metadata, která popisují jeho nejdůležitější vlastnosti, včetně minimálního souboru společných prvků metadat
- Indexovatelné a vyhledatelné podle svých metadatových prvků spolu se všemi ostatními důvěryhodnými identifikátory.

PIDs jako technické a sociální infrastruktury

„A PID is only as good as the services built around it, and PID services are only as good (or trustworthy) as the social adoption and sustainability they achieve.

This is clearly expressed by Askitas (2010): “The main point is that persistence is not about technology but about commitment of communities organised by knowledge domains.”

de Castro, P., Herb, U., Rothfritz, L., & Schöpfel, J. (2023). Building the plane as we fly it: the promise of Persistent Identifiers. Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7258286>

This pyramid of PID solutions sees broad and fundamental PID infrastructure adapted to provide further layers of service and tailoring to specific communities.

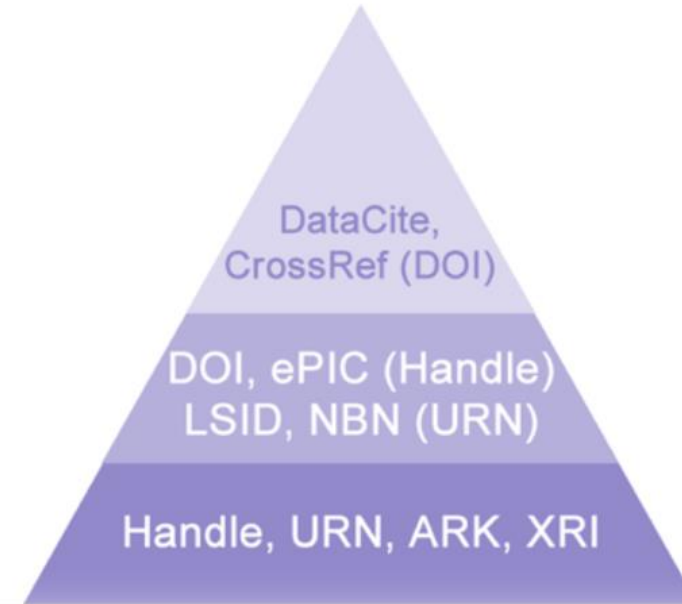

Figure 5

A representation of the layers of PID infrastructure. The basic identifier functions are supplemented with additional governance and services to support persistence.⁷

Dappert, A., Farquhar, A., Kotarski, R., & Hewlett, K. (2017). Connecting the Persistent Identifier Ecosystem: Building the Technical and Human Infrastructure for Open Research. Data Science Journal, 16 (0), 28. DOI: <https://doi.org/10.5334/dsj-2017-028>

Perzistentní identifikátory a FAIR principy

PIDs jsou předpokladem pro naplnění principů **otevřené vědy** a **FAIR dat**

Findable

F1. (Meta)data are assigned a globally unique and persistent identifier

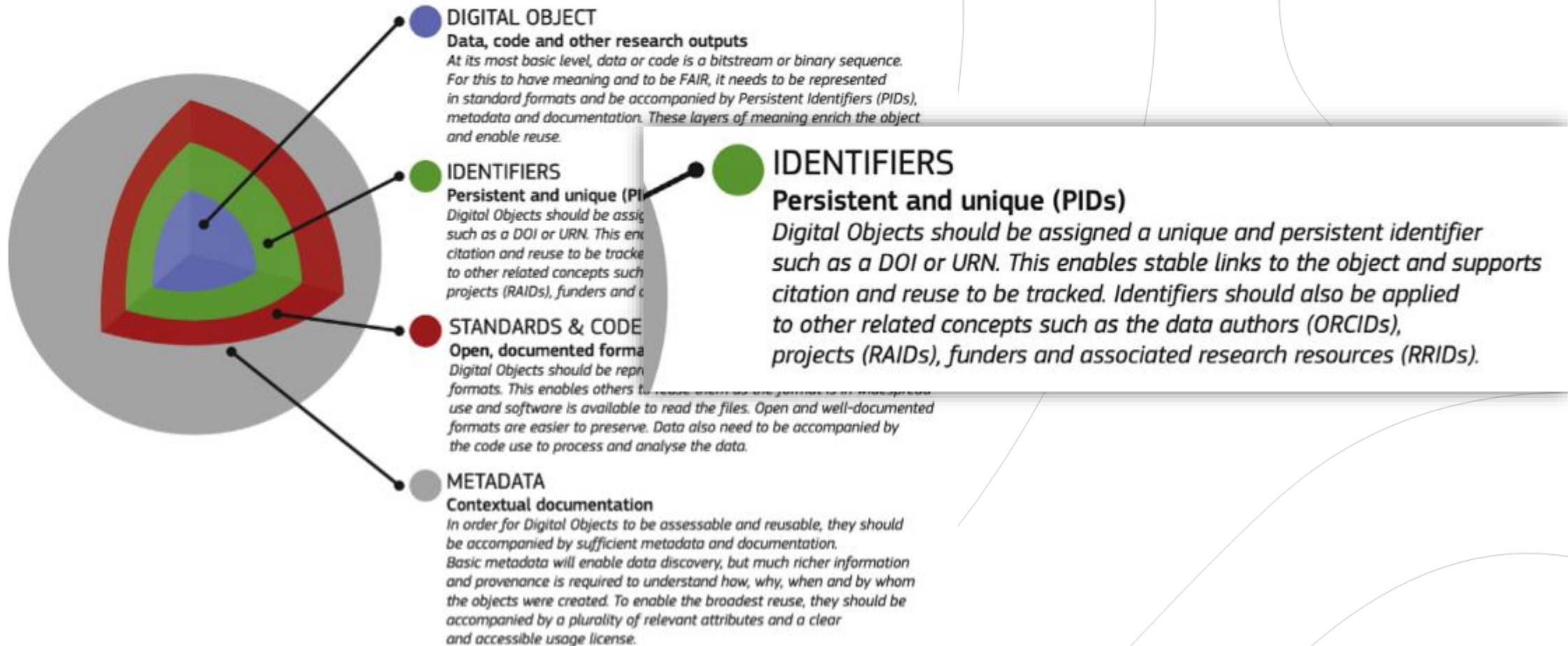
F3. Metadata clearly and explicitly include the identifier of the data they describe

Accessible

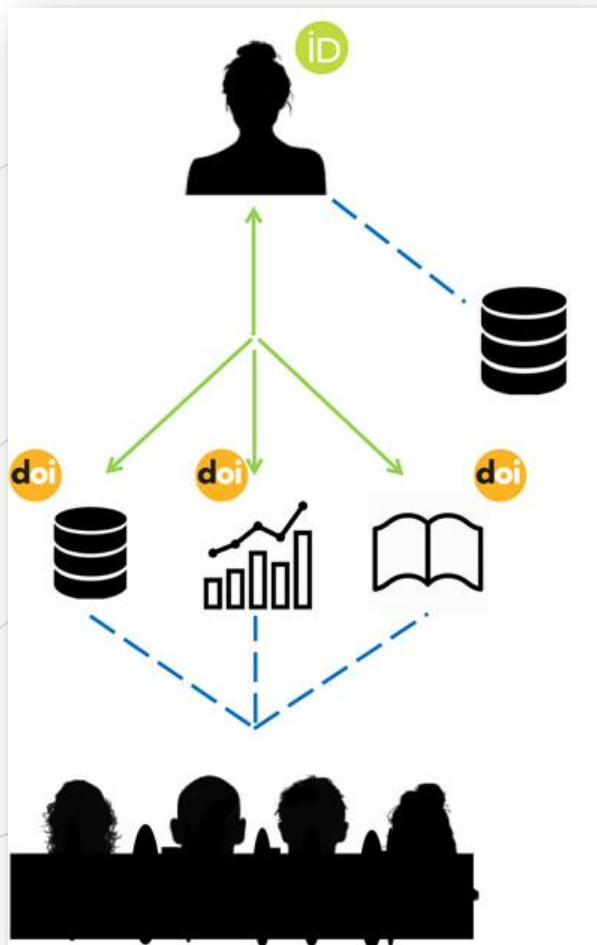
A1. (Meta)data are retrievable by their identifier using a standardised communications protocol

<https://www.go-fair.org/fair-principles/>

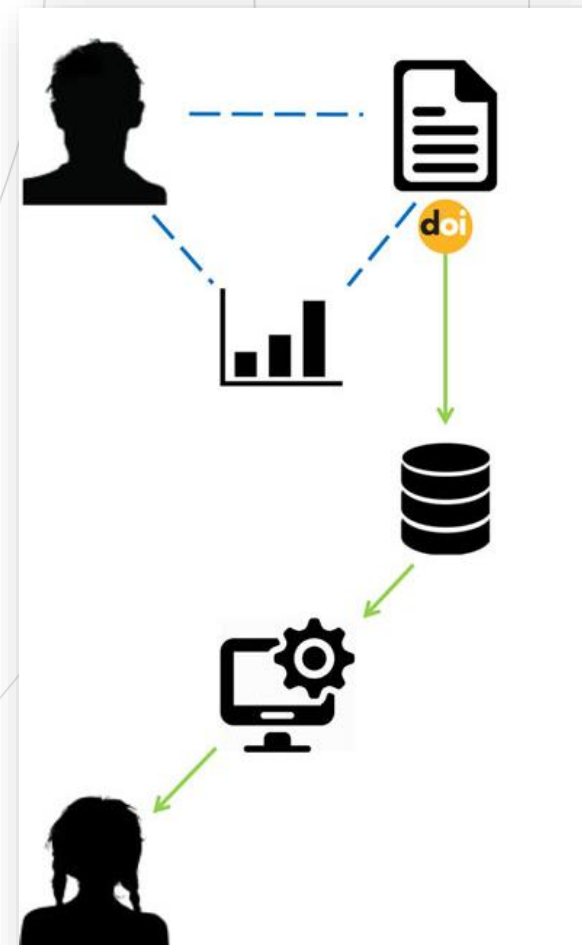
Perzistentní identifikátory a FAIR principy

PIDs v komunikaci vědy

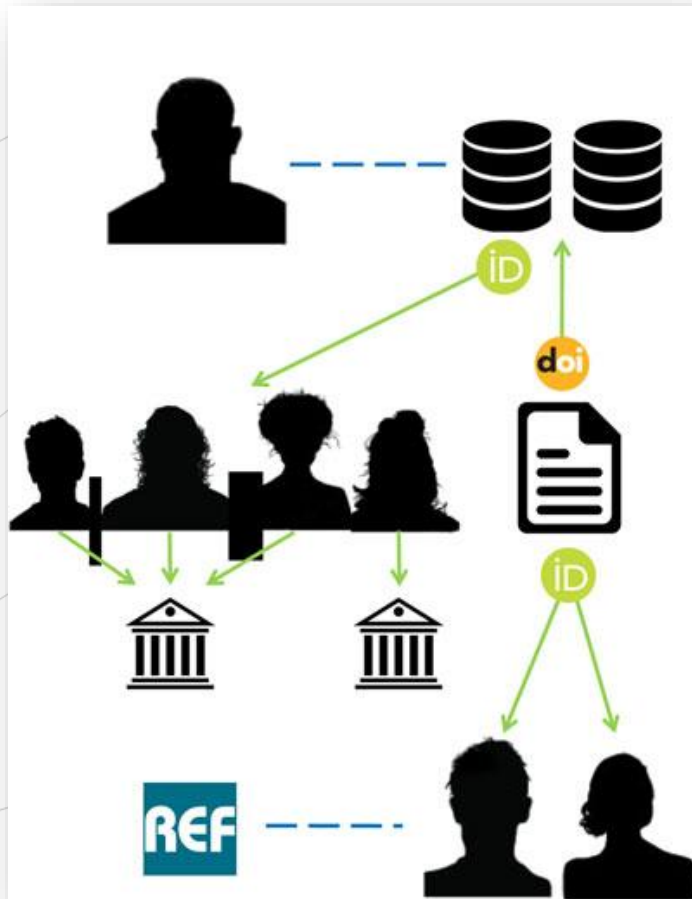

Výzkumník za pomoci PIDs jednoduše používá a cituje zdroje vytvořené ostatními

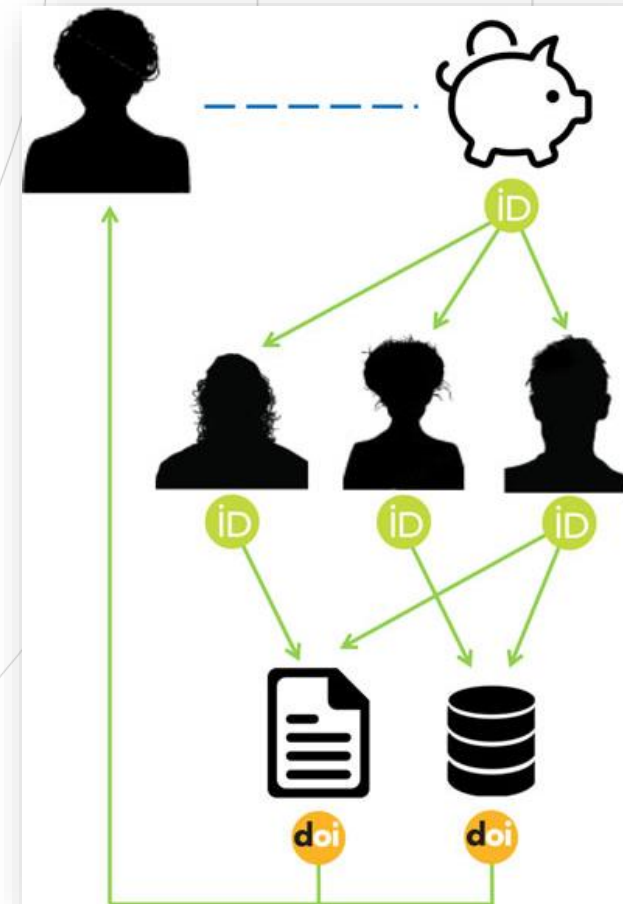

Výzkumník / čtenář díky PIDs jednoduše identifikuje a otevře článek a příp. také data a profil autora

PIDs v komunikaci vědy

Repozitář přidělující PIDs může jednoduše sledovat využití svého obsahu, jeho autoři a jejich domovské instituce zvýší svou viditelnost

Poskytovatel financí za pomoci PIDs jednoduše a jednoznačně identifikuje žadatele o grant, výzkumník jednoduše vykazuje výsledky výzkumu, v nichž může označit poskytovatele financí

Díky **interoperabilitě** PIDs dochází k automatické výměně informací (metadat) mezi jednotlivými systémy a tím k úspoře administrativy, času a nákladů:

- cost-benefit analýza ze Spojeného království:
úspora **55 000 člověkodnů / 45 milionů liber** v průběhu 5 let
(<https://doi.org/10.5281/zenodo.7356219>)
- cost-benefit analýza z Austrálie:
úspora **38 000 člověkodnů / 24 milionů australských dolarů**
(<https://doi.org/10.5281/zenodo.7100578>)

Nyní začínáme pracovat na cost-benefit analýze pro Českou republiku, výsledky na podzim 2024

2. Národní podpora zavádění perzistentních identifikátorů

Perzistentní identifikátory v ČR

Již desítky let se v ČR přidělují

ISBN

ISMN

Česká národní
agentura ISBN
a ISMN

Národní knihovna
České republiky

ISSN

Národní
centrum ISSN

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Širší adopci dalších PIDs v digitálním prostředí bránily donedávna zejména finanční bariéry

Národní centrum pro perzistentní identifikátory

Vznik v roce 2023 v Národní technické knihovně

Dedikovaný personál a finanční prostředky pro podporu zavádění PIDs v akademických, výzkumných, neziskových a výzkum financujících organizacích se sídlem v ČR

Finance z projektu CARDS (Czech Academic and Research Discovery, <https://cards.techlib.cz/>) na období 2023 – 2028

Zahrnuje:

- **Národní centrum ISSN**
- **Národní centrum ORCID / národní konsorcium ORCID**
- **Národní centrum DOI / národní konsorcium DataCite**

Národní centrum ORCID

Vznik v polovině 2023

Nyní 22 členů:

- **Univerzity:** ČVUT, ČZU, JČU, MUNI, MENDELU, OSU, TUL, UHK, UK, UPCE, UPOL, UTB, VETUNI, VŠB-TUO, VŠE, VŠCHT, VUT, ZČU
- **Akademie věd ČR - knihovna**
- **Grantová agentura ČR**
- **CESNET**
- **NTK**

Služby: členské instituce mohou pracovat s ověřenými ORCID iDs výzkumníků/ic ve svých systémech a na profil ORCID svých výzkumníků zapisovat informace o afiliaci, publikační činnosti ad.

Do roku 2028 NTK hradí veškeré poplatky za tyto služby za členské instituce.

Národní centrum DOI

Vznik v polovině 2023

Nyní 9 členů:

- **Univerzity:** ČZU, MUNI, UK,
- **Akademie věd ČR** – knihovna, Archeologický ústav, Biotechnologický ústav
- **Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy**
- **CESNET**
- **NTK**

Služby: členské instituce mohou registrovat DOI pro různé typy objektů a IGSN pro vzorky prostřednictvím registrační agentury DataCite

Do roku 2028 NTK hradí veškeré poplatky za tyto služby za členské instituce.

Jak se instituce připojí k národnímu centru ORCID/DOI?

- kontaktuje nás na **orcid@techlib.cz** / **doi@techlib.cz**
- podpis smlouvy o zajištění služeb ORCID / DataCite mezi institucí a NTK
- členství:
 - kontaktní osoby
 - politika národních center
 - zástupci členských institucí se scházejí dle potřeby
 - výměna zkušeností, dobré praxe

Perzistentní identifikátory (PID) jsou nástroje, které slouží k jednoznačné identifikaci osob, organizací a dalších objektů (např. knih, článků, datových sad) v systému vědecké komunikace. Na tomto webu najdete informace o perzistentních identifikátorech a druzích jejich podpory na národní úrovni.

Oblíbené odkazy

Národní centrum
ORCID

Národní centrum
DOI

Česká národní
agentura pro ISBN
a ISMN

Národní centrum
ISSN

Novinky

ORCID Community Town Hall

14. března 2024

Ve středu 20. března 2024 od 16:00 proběhne ORCID Community Town Hall. Jedná se o webinář, v rámci kterého vedení...

[Pokračovat ve čtení »](#)

Mezinárodní konference o perzistentních identifikátorech PIDfest v

12. března 2024

Národní technická knihovna srdečně zve na mezinárodní konferenci věnovanou problematice perzistentních identifikátorů PIDfest pořádanou ve spolupráci s Australian Research Data...

[Pokračovat ve čtení »](#)

Letní škola CRAFT-OA pro editory časopisů – Diamond Open Acces (Telč, 27.5.-1.6.

11. března 2024

V rámci evropského projektu CRAFT-OA, usilujícího o zlepšení prostředí pro publikování v open acces v Evropě, se ve dnech od...

[Pokračovat ve čtení »](#)

Workshop k nástroji ORCID Affiliation Manager

31. ledna 2024

V pondělí 29. ledna 2024 proběhl workshop k nástroji Affiliation Manager, který je dostupný členům NC ORCID. Affiliation Manager umožňuje...

[Pokračovat ve čtení »](#)

Zkuste se zeptat knihovníků nebo open science manažerů

nebo na **orcid@techlib.cz / doi@techlib.cz**

Častý dotaz: *Potřebuju DOI, můžete mi ho přidělit?*

Přidělování DOI nefunguje jako přidělování ISSN – zajišťuje vždy instituce pro své vlastní objekty, je nutné být členskou institucí buď DataCite (národního centra) nebo Crossref.

3. ORCID iD a jak ho využít v kariéře výzkumníka/ice

Kdo z Vás má ORCID iD?

Open Researcher and Contributor iD

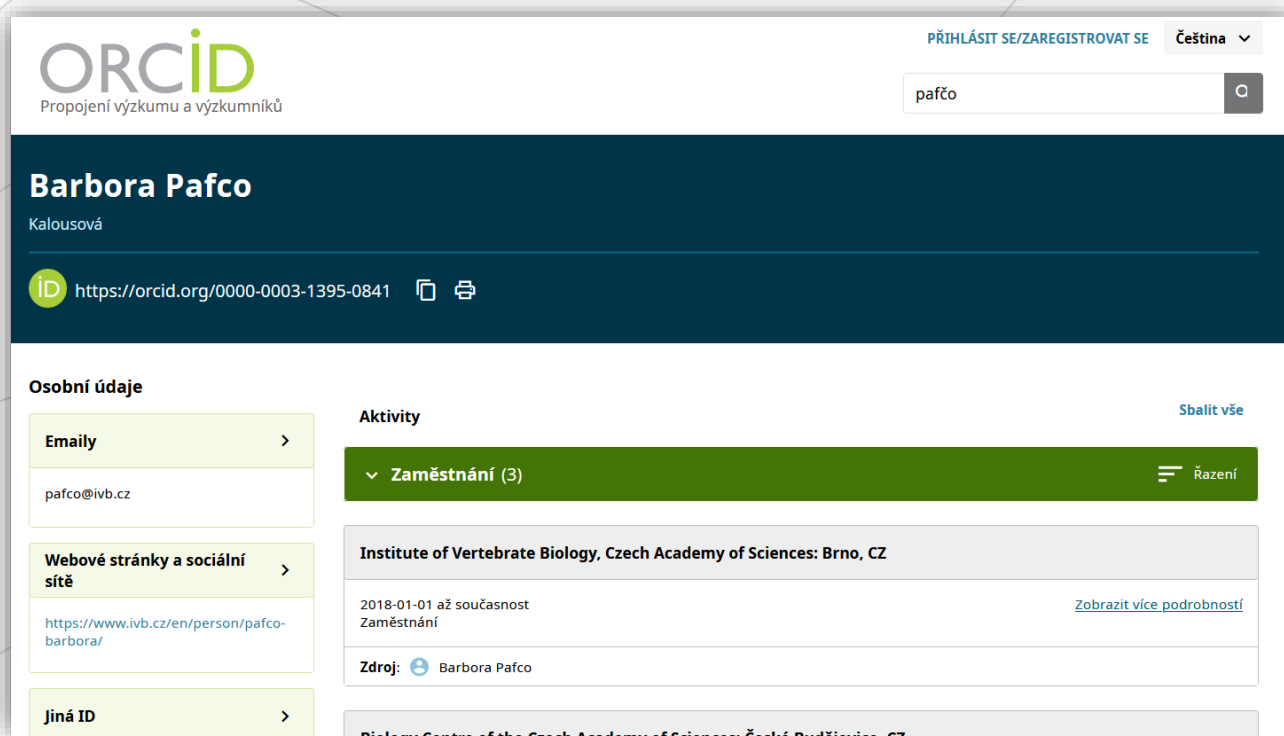
- jednoznačný identifikátor výzkumnic a výzkumníků
- standard pro jedinečnou a trvalou identifikaci všech osob zapojených do výzkumných a publikačních procesů ve vědě

„ORCID strives to enable transparent and trustworthy connections between **researchers**, their **contributions**, and their **affiliations** by providing a unique, persistent identifier for individuals to use as they engage in research, scholarship, and innovation activities.“

ORCID iD: jedinečný, trvalý identifikátor, který je pro výzkumníky/ice zdarma

 <https://orcid.org/0000-0003-1395-0841>

Záznam ORCID propojený s ORCID iD

ORCID
Propojení výzkumu a výzkumníků

PŘIHLÁSIT SE/ZAREGISTROVAT SE Čeština

pařco

Barbora Pařco
Kalousová

 <https://orcid.org/0000-0003-1395-0841>

Osobní údaje

Emaily

pařco@ivb.cz

Webové stránky a sociální sítě

<https://www.ivb.cz/en/person/pařco-barbora/>

Jiná ID

Aktivity

Zaměstnání (3)

Institute of Vertebrate Biology, Czech Academy of Sciences: Brno, CZ

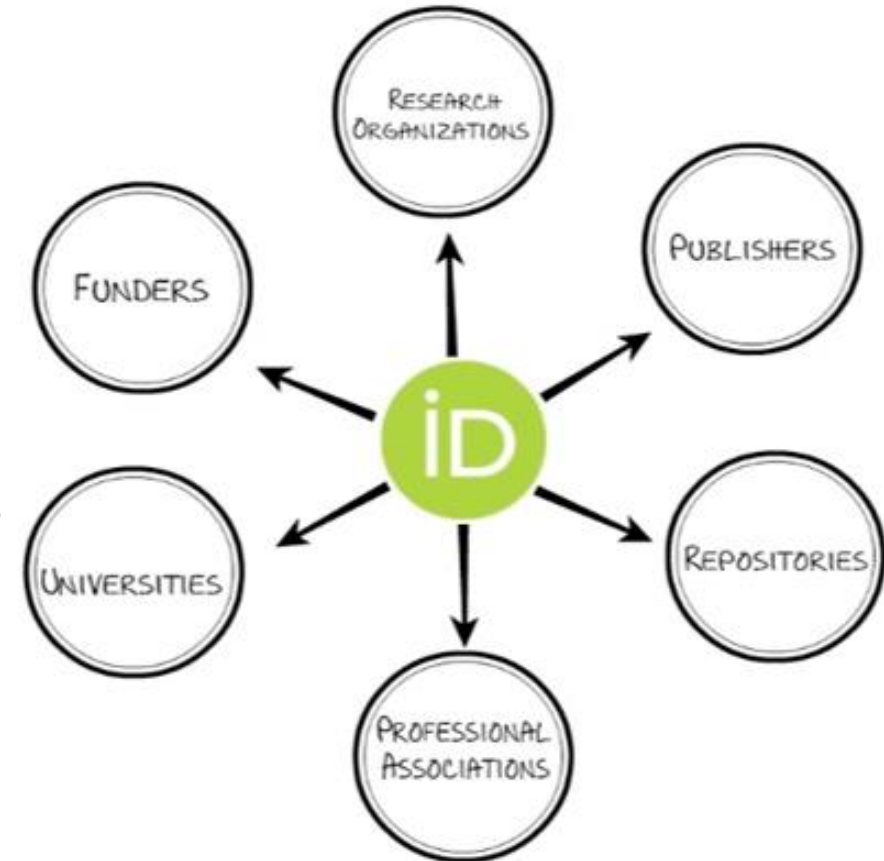
2018-01-01 až současnost
Zaměstnání [Zobrazit více podrobností](#)

Zdroj: Barbora Pařco

+ Soubor rozhraní API, které umožňují interoperabilitu mezi záznamem ORCID a dalšími systémy (CRIS apod.)

Využití ORCID iD

- vyžadován:
 - Horizon Europe
 - Open Research Europe
 - nakladatelé odborné literatury
- doporučený pro vykazování výsledků do RIV

Proč si založit ORCID iD?

- Možnost jednoznačně se odlišit od ostatních výzkumníků/ic stejného či podobného jména**
ORCID iD zůstává stejné bez ohledu na fázi kariéry, zemi pobytu, písmo ad.

- Zviditelnění vašich výsledků výzkumu a přisouzení kreditu za Vaši práci**
U publikací, ale také ocenění nebo práce v recenzních řízeních

Proč si založit ORCID iD?

3. Je zdarma a nad ID i profilem máte plnou kontrolu

Můžete si zvolit, co přesně z Vašeho profilu bude veřejné. Na Váš profil nemůže nikdo nic bez Vašeho svolení zapisovat. Systém provozuje nekomerční společnost (na rozdíl od ResearcherID a Scopus Author ID).

4. Profil můžete používat jako své profesionální CV

V podpisech mailů, v prezentacích, na vizitkách (QR kód)

5. Do budoucna Vám ORCID může usnadnit práci

např. při vyplňování žádostí o grant

Jak získat ORCID iD a jak si chytře nastavit profil

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Co najdete v profilu ORCID

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

ORCID
Propojení výzkumu a výzkumníků

Hana Heringová Čestina

vyhledat...

Barbora Pařco

Kalousová

iD <https://orcid.org/0000-0003-1395-0841>

Osobní údaje

- Emaily**
pařco@ivb.cz
- Webové stránky a sociální sítě**
<https://www.ivb.cz/en/person/pařco-barbora/>
- Jiná ID**
ResearcherID: A-4395-2018
Scopus Author ID: 57193539383
- Klíčová slova**
parasitology, primates, ecology, transmission, zoonoses
- Země**
Česká republika, Středoafričká republika, Rwanda

Aktivity

Rozebrat vše

- Zaměstnání (3)** Řazení
- Vzdělání a kvalifikace (3)** Řazení
- Odborné činnosti (2)** Řazení
- Financování (3)** Řazení
- Díla (45)** Řazení
- Recenze (4 recenze pro 3 publikace/granty)** Řazení

- E-mail nebo číslo ORCID iD (např. 0000-0002-8097-4651)
- Prostřednictvím jiných účtů
 - Instituce
 - Google
 - Facebook

Co najdete v profilu ORCID

- E-mail
- Odkazy na další osobní stránky
- Další identifikátory (Researcher ID, Scopus ID ad.)
- Klíčová slova

- Nastavení viditelnosti údajů
- Nastavení jazyka

Co najdete v profilu ORCID

- Biografie
- Zaměstnání
 - ideálně od zaměstnavatele
 - nejlépe nejvyšší úroveň (VŠ, AV apod.) – fakultu či ústav do sekce Oddělení
 - pokud afiliace není v seznamu, zkuste to v jiném jazyce
- Vzdělání

▼ Zaměstnání (4) Řazení

Brno University of Technology: Brno, CZ

Zaměstnání [Zobrazit více podrobností](#)

Zdroj: ✓ IS - Brno University of Technology

Brno University of Technology, Faculty of Architecture: Brno, South Moravian Region, CZ

2016 až současnost | Head (Department of Spatial Design) [Zobrazit více podrobností](#)

Zaměstnání

Zdroj: Jiří Palacký

Co najdete v profilu ORCID

- Odborné činnosti
 - Pozice
 - Ocenění
 - Členství
 - Služba
- Granty - příklad
- Díla
- Recenze (přidávají důvěryhodné organizace) - příklad

▼ Odborné činnosti (5) ☰ Řazení

 Ministry of Education: Prague, CZ
2018 až současnost Evaluator (National Accreditation Bureau for Higher Education) Servis Zobrazit více podrobností
Zdroj: Jiří Palacký
 Časopis Urbanismus a územní rozvoj (ISSN 1212-0855): Brno, CZ
2018 až současnost Reviewer Servis Zobrazit více podrobností
Zdroj: Jiří Palacký
 Czech Science Foundation: Prague, CZ
2013 až 2017 Member of the evaluation panel of technical sciences GA CR (Evaluation Panel P104 Building materials, architecture and construction) Členství Zobrazit více podrobností
Zdroj: Jiří Palacký

Jak na aktualizaci profilu ORCID

Profil ORCID si může výzkumník/ice aktualizovat sám/a, ale doporučujeme využít možnosti **automatické aktualizace**.

Na profil mohou ověřené informace přidávat instituce – členové ORCID

- Výzkumné organizace mohou přidávat afiliace, výsledky výzkumu
- Vydavatelé mohou přidávat výsledky výzkumu a recenzní činnost
- Poskytovatelé financí mohou přidávat informace o získaných grantech

Aktualizace je označena původem informace a jako důvěryhodná

Automatická aktualizace vždy pouze s povolením vlastníka ORCID iD

Approach to map nanotopography of cell surface receptors	Zobrazit více podrobností
Communications Biology 2022-03-09 Článek v časopisu <i>Autor</i> DOI: 10.1038/s42003-022-03152-y PŘÍSPĚVATELÉ: Christian Franke; Tomáš Chum; Zuzana Kvíčalová; Daniela Glatzová; Gregor Jörg Gentsch; Alvaro Rodriguez; Dominic A. Helmerich; Lucas Herdly; Harsha Mavila; Otakar Frank a kol.	
Zdroj: Marek Cebecauer	
The role of prolines and glycine in the transmembrane domain of LAT	Zobrazit více podrobností
The FEBS Journal 2021-07 Článek v časopisu DOI: 10.1111/febs.15713 PŘÍSPĚVATELÉ: Daniela Glatzová; Harsha Mavila; Maria Chiara Saija; Tomáš Chum; Lukasz Cwiklik; Tomáš Brdička; Marek Cebecauer	
Zdroj: Crossref	

▼ Díla (3)

Vybrat vše (3) Aktuálně vybrané položky (0)

Operace ▼

- Institucionální integrace – příklad UTB
- Funkce Hledat & odkazovat - preferováno
 - Crossref
 - DataCite
 - Scopus
 - Web of Science
- DOI / BibTeX (např. Google Scholar citations) / PubMed ID

⊕ Přidat ☰ Řazení

Hledat & odkazovat

Přidat DOI

Přidat PubMed ID

Zadat BibTeX

Přidat ručně

Důvěryhodná osoba

- Možnost umožnit správu profilu jiné osobě používající ORCID iD (např. knihovníkovi)
- DO může např. propojit s jinými službami a nastavit tak automatickou aktualizaci profilu

Důvěryhodné osoby

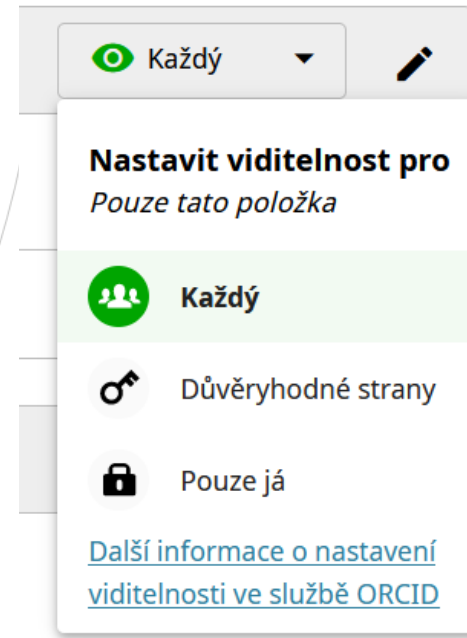
Důvěryhodné osoby, označované také jako delegáti účtu, jsou jiní držitelé ORCID iD, kterým udělíte povolení aktualizovat váš záznam ORCID. O tom, zda jim přístup udělíte, rozhodujete vy a tento přístup můžete také kdykoli zrušit.

[Zjistěte víc o důvěryhodných osobách](#)

Jméno	ORCID iD	Přístup udělen	
Hana Šmídová	0000-0002-8097-4651	2024-03-20	 Odvolat přístup

ORCID a GDPR

- Majitel profilu má vždy plnou kontrolu, povolení k zapisování může kdykoliv odvolat
- Nastavení viditelnosti každé položky

- <https://info.orcid.org/cs/privacy-policy/>
- Webinář ORCID a GDPR: <https://doi.org/10.48813/qt7-rj71>

- Více profilů ORCID
 - Nastavení → Odstranit duplicitní záznam
- Zapomenutý přístup (iD, heslo)
 - <https://orcid.org/reset-password>
 - uveďte e-mail, kterým jste se registrovali
- Ztráta přístupu k e-mailové adrese
 - přihlaste se pomocí ORCID iD, aktualizujte údaje
 - zadejte požadavek na <https://support.orcid.org/> (v pravém horním rohu stránky), uveďte aktuální e-mail, původní e-mail a ORCID iD

Děkujeme za pozornost!

orcid@techlib.cz

doi@techlib.cz

issn@techlib.cz

identifikatory@techlib.cz

www.identifikatory.cz